

Vlaams
Parlement

ingediend op **1788** (2018-2019) – Nr. 4
11 februari 2019 (2018-2019)

Verslag

namens de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media
uitgebracht door Katia Segers en Cathy Coudyser

over het ontwerp van decreet

houdende de realisatie van kunstopdrachten
voor gebouwen van openbare diensten
en daarmee gelijkgestelde diensten
en van door de overheid
gesubsidieerde inrichtingen,
verenigingen en instellingen
die tot de Vlaamse Gemeenschap
of het Vlaamse Gewest behoren

Samenstelling van de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media:

Voorzitter: Bart Caron.

Vaste leden:

Cathy Coudyser, Marius Meremans, Wilfried Vandaele, Miranda Van Eetvelde, Manuela Van Werde, Herman Wynants;

Karin Brouwers, Sabine de Bethune, Joris Poschet, Orry Van de Wauwer;

Lionel Bajart, Jean-Jacques De Gucht;

Yamila Idrissi, Katia Segers;

Bart Caron.

Plaatsvervangers:

Paul Cordy, Kathleen Krekels, Ludo Van Campenhout, Karl Vanlouwe, Elke Wouters, Peter Wouters;

Cindy Franssen, Tinne Rombouts, Koen Van den Heuvel, Johan Verstreken;

Rik Daems, Francesco Vanderjeugd;

Bert Moyaers, Tine Soens;

Imade Annouri.

Documenten in het dossier:

- 1788** (2018-2019) – Nr. 1: Ontwerp van decreet
– Nr. 2: Amendement
– Nr. 3: Verslag van de hoorzitting

INHOUD

I.	Algemene bespreking.....	4
1.	Toelichting	4
1.1.	Evaluatietraject	4
1.2.	Verbeterpunten in de huidige regelgeving	5
1.3.	Bouwstenen van het ontwerp	5
1.4.	Artikelsgewijze toelichting.....	5
2.	Bespreking.....	9
2.1.	Jean-Jacques De Gucht.....	9
2.2.	Cathy Coudyser.....	9
2.3.	Orry Van de Wauwer	10
2.4.	Katia Segers	10
2.5.	Bart Caron.....	11
2.6.	Minister Sven Gatz.....	12
II.	Artikelsgewijze bespreking.....	12
III.	Eindstemming.....	13
	Gebruikte afkortingen	14
	Tekst aangenomen door de commissie.....	15
	Bijlage: zie de dossierpagina van dit verslag op www.vlaamsparlement.be	

Op donderdag 17, donderdag 24 en donderdag 31 januari 2019 behandelde de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media het ontwerp van decreet houdende de realisatie van kunstopdrachten voor gebouwen van openbare diensten en daarmee gelijkgestelde diensten en van door de overheid gesubsidieerde inrichtingen, verenigingen en instellingen die tot de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest behoren.

Op donderdag 17 januari lichtte minister Sven Gatz het ontwerp van decreet toe.

Op donderdag 24 januari hield de commissie een hoorzitting met Dirk De Wit, hoofd Internationale Relaties en Beeldende Kunst, Kunstenpunt; Wouter Bervoets, consultant Gebiedsontwikkeling en Vastgoed, IDEA Consult; en Nico Dockx, kunstenaar-curator pilootproject #3 (*Parl.St.* VI.Parl. 2018-19, nr. 1788/3).

Op donderdag 31 januari hield de commissie de voortzetting van de algemene bespreking, de artikelsgewijze bespreking en de eindstemming.

De presentatie van minister Gatz is te vinden op de [dossierpagina](#) van dit verslag op www.vlaamsparlement.be.

I. Algemene bespreking

1. Toelichting

Sven Gatz, viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, leidt het ontwerp in door aan het uitgebreide voortraject te herinneren. De naam is veranderd om het bredere culturele opzet en het belang van de opdrachtgever als maatschappelijke speler meer te benadrukken, en minder eenzijdig het financiële aspect.

1.1. Evaluatietraject

De bestaande Percentagedecreten zijn geëvalueerd via impactstudie en consultatie van betrokken actoren. De knelpunten zijn geanalyseerd op basis van haalbaarheid en alternatieve scenario's. Met vertegenwoordigers van de betrokken actoren zijn de aanpak en mogelijke wijzigingen uitvoerig besproken.

Uit die oefening bleek een duidelijke gemeenschappelijke grond voor erkenning van de meerwaarde van de kunst voor de leefomgeving. Die wilde men stevig verankeren in de verhouding tot de brede publieke opinie en tot andere domeinen. Voorts werd de algemene nood erkend aan een wettelijk kader voor de realisatie van kunstprojecten in publieke bouwprojecten.

De onderzoeken zijn te vinden op de website van de Vlaamse overheid.

De voorgestelde actualisering van de Percentagedecreten wijzigt niets aan de basisdoelstelling om kunst en cultuur in te schrijven in de bredere maatschappelijke context. De evaluatie bracht echter een ongelijke toepassing van het decreet in verschillende beleidsdomeinen aan het licht.

Vandaar het uitgangspunt om bestaande knelpunten weg te werken. Het gaat om een evenwichtsoefening tussen de belangen van de subsidieverstrekkende beleidsdomeinen, de bouwheren en het kunstenveld.

De decreten van 1986 botsten op grenzen van toepasbaarheid op het terrein en zijn dus aan een update toe. Er was vraag naar meer flexibiliteit voor de opdrachtgever. Tegelijk moest een breder spectrum van kunstvormen mogelijk zijn. Ook een gelijkwaardige of uniforme toepassing in de verschillende beleidsdomeinen is

een objectief, waarbij wordt nagestreefd om in publieke ruimtes sterke projecten te realiseren met een meerwaarde voor zowel de omgeving als op artistiek vlak.

1.2. Verbeterpunten in de huidige regelgeving

Er was een discrepantie in de toepassingsgraad. Niet elke overheidsinstantie heeft de decreten altijd even zorgvuldig toegepast in eigen en gesubsidieerde bouwprojecten of interpreteerde de decreten op dezelfde manier. Het is daarom van belang alle domeinen mee te hebben. Kunst zorgt immers voor een impact op de directe omgeving. Ze heeft een emancipatorisch effect op burgers en werkt verrijkend voor de integrale leefomgeving.

Na dertig jaar waren percentages en bedragenschijven aan herziening toe. Bouwpraktijk, dienstverlening en financieringsmechanismen zijn de voorbije decennia grondig gewijzigd.

Door het ontbreken van een wettelijke ondersteuning is in de loop der jaren een ongelijkmatige artistieke invulling en kwaliteit ontstaan.

Voorts was ook de terminologie her en der verouderd, wat leidde tot een verengde artistieke invulling van de hedendaagse artistieke mogelijkheden op het terrein.

1.3. Bouwstenen van het ontwerp

Het ontwerp van decreet stoelt op zes bouwstenen. Hoofddoelstelling blijft een decreet dat gelijk wordt toegepast in alle domeinen en strategisch wordt ingezet bij publiek toegankelijke bouwprojecten, waar kunst in opdracht het meest relevant is. Men denkt daarbij ook aan een bijsturing en gerichte afbakening van het toepassingsgebied van het decreet.

Ten tweede wordt een actualisering van de percentages en schijven voorgesteld. Het resultaat is een evenwichtsoefening tussen opdrachtgevers, artiesten en bouwheren.

Ten derde strekt het ontwerp tot een verruiming van de mogelijke kunstprojecten en streeft het naar een toekomstbestendig decreet bij evoluerende kunstpraktijken en met aandacht voor de specifieke wensen van bouwheren.

De vierde bouwsteen betreft een verhoogde flexibiliteit voor de bouwheren om verschillende investeringen samen te voegen en een visie te ontwikkelen over kunst voor meerdere bouwprojecten tegelijk.

Bouwstenen vijf en zes komen ten slotte tegemoet aan de nood aan begeleiding voor bouwheren, ontwerpers en kunstenaars. Een ander pijnpunt in de bestaande praktijk was de vraag naar meer aandacht, kwaliteitsborging, nazorg en behoud.

1.4. Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1

Met dit ontwerp opteert de Vlaamse Regering voor één nieuw decreet in plaats van de twee aparte decreten die nu nog gelden voor bouwprojecten in het kader van respectievelijk gemeenschaps- en gewestmaterie. Die keuze bevordert de leesbaarheid en omvat alle beleidsdomeinen in één decreet. De minister hecht een hoge symbolische waarde aan deze doorstart met een vernieuwd decreet.

Artikel 2

Artikel 2 sluit aan bij bouwstenen drie en zes. De verouderde terminologie wordt expliciet verlaten. De begrippen 'kunst in opdracht' en 'kunstopdracht' krijgen hier hun definitie. De beschrijving in de definities dat een kunstopdracht voor een specifieke context door een levende kunstenaar met een professionele kunstpraktijk gerealiseerd moet worden, maakt dit ontwerp toekomstbestendig in de evoluerende kunstpraktijk.

Die omschrijving speelt tevens in op de vraag om naast louter materiële artefacten ook niet-materiële projecten, efemere interventies en participatieve projecten mogelijk te maken, in functie van de bredere context van de bouwprojecten.

Het definiëren van kunst in opdracht als de professionele omkadering die opdrachtgevers nodig hebben om het realisatieproces van a tot z uit te voeren, komt tegemoet aan de wens om te voorzien in ondersteuning en begeleiding van bouwheren, ontwerpers en kunstenaars.

Artikel 3

Artikel 3 strekt ten eerste tot de actualisering van percentages en schijven. Er is een degressief systeem behouden met verschillende schijven en percentages, waarmee afhankelijk van de grootte van het project de kunstbudgetten kunnen worden gediversifieerd.

Een doelgerichte aanpassing van percentages en schijven leidt tot een aantal mogelijkheden. Voor projecten met bouwkosten tussen 125.000 en 500.000 euro valt de verplichting weg. Tussen 500.000 euro en 1,5 miljoen euro is het kunstbudget lager dan voorheen. Tussen 3 en 100 miljoen euro blijven de kunstbudgetten status quo. Voor wat nog hoger ligt, worden ze afgevlakt. Met het optrekken van de drempel naar 500.000 euro geldt een minimaal kunstbudget van 7500 euro in plaats van 2500 euro. Dat is werkbaarder voor kleine projecten.

Voor de middenmoot van de bouwbudgetten is er geen wijziging. De kop en staart van de grafieken in de presentatie (zie bijlage) geven de vermelde evoluties weer. Aan de afvlakking van de kunstbudgetten bij projecten van meer dan 100 miljoen euro is een politieke en beleidsdiscussie voorafgegaan. Het blijft een evenwichts-oefening tussen bouwheren, beleidsdomeinen en kunstenveld.

Ten tweede strekt artikel 3 tot een meer gerichte afbakening van het toepassingsgebied, de eerste bouwsteen dus. De termen 'transformeren' of 'herbestemmen' vervangen het begrip 'renoveren'. Strategisch gaat het immers om ingrijpende verbouwingsprojecten. Daar is de realisatie van een kunstopdracht wel relevant, niet in het geval van een grondig onderhoud met bijvoorbeeld vernieuwing van ramen en daken.

Het ontwerp van decreet richt zich tot bouwprojecten van een zekere omvang, opdat er een voldoende groot kunstbudget zou zijn.

De lat wordt voor publieke en rechtspersonen gelijkgelegd op 30 procent subsidies. Met het bestaande decreet was de kans reëel dat twee identieke bouwprojecten anders werden behandeld, bijvoorbeeld omwille van de beheersstructuur. Voor kinderdagverblijven verschilde de regeling naargelang ze door een publieke of private instelling werden gebouwd.

Om de evolutie van nieuwe financieringsmechanismen toekomstbestendig te maken, wordt aangegeven dat het kan gaan om een eenmalige of recurrente uitbetaling van de subsidie. De persoonsgebonden financiering in de welzijnssector wordt

niet beschouwd als recurrente subsidie indien de kostprijs van de infrastructuur wordt verrekend aan de gebruiker. Het decreet is voor deze financieringsvorm niet van toepassing.

Sinds 1986 is de publieke bouwpraktijk en de daaraan gekoppelde aard van bouwprojecten sterk geëvolueerd. Het decreet wordt daarom ook toekomstbestendig gemaakt met het oog op de ontwikkeling van nieuwe financieringsvormen in de vastgoedsector, zoals pps, huurkoop, leasing enzovoort.

Ten derde bakent artikel 3 het toepassingsgebied verder af door specificering of verduidelijking van een aantal elementen. Voor de beleidsdomeinen Onderwijs en Sport wordt een afwijking toegestaan op het tweede lid. Het artikel is slechts van toepassing op bouwprojecten, oprichting, transformatie of herbestemming op sites waar nog geen onderwijs- of sportfunctie bestaat. Het optrekken van de schijven en percentages wordt expliciet vermeld.

Er wordt ook bewust voor gekozen om de actualisering van de minimumdrempel niet louter te koppelen aan de index. Het zou dan gaan om 260.416 euro. De 500.000 euro is het resultaat van een evenwichtsoefening na bevraging van onder meer het kunstenveld, en onderzoek naar de verschillende verwachtingen van bouwheren en sectoren.

De regel strookt met de minima van 7500 euro die als kunstbudget worden gehanteerd in de culturele sector.

De huidige regelgeving bleek onduidelijk over de gebouwen waarop ze van toepassing was. Het gaat om alle publiek toegankelijke gebouwen. Voor de duidelijkheid geeft het ontwerp ook aan waar het nieuwe decreet niet geldt:

- in gebouwen waar alleen overheidspersoneel toegang heeft, zoals technische installaties;
- in gebouwen met een louter privégebruik, zoals een woning voor begeleid wonen.

De automatische uitsluiting van als monument geklasseerde gebouwen wordt opgeheven omdat ook daar een kunstopdracht mogelijk kan zijn.

Per sector worden nog specifieke instructies uitgewerkt omwille van de duidelijkheid over de berekeningswijze van het kunstbudget. De interpretatieverschillen zijn weggewerkt.

Artikel 4

Artikel 4 is volledig nieuw. Het speelt in op de vraag naar flexibiliteit voor bouwheren met een uitgebreider patrimonium, de vierde bouwsteen. Het artikel creëert de mogelijkheid om middelen van verschillende bouwprojecten samen te voegen in een masterplan of meerjarenplan. In dat geval moet een koppeling gemaakt worden met een visie van de bouwheer op het diverse patrimonium en de rol van kunst erin.

Het artikel maakt de relevantie en ambitie van kunst in relatie tot een context en opdracht van een bouwheer in het begin van het project bespreekbaar. Het ligt in de lijn van bestaande praktijken. De VDAB heeft bijvoorbeeld het bewijs geleverd dat op deze manier het engagement wordt bevorderd en afspraken mogelijk worden om met gebundelde budgetten kwaliteitsvolle kunstopdrachten in de praktijk om te zetten.

Artikel 5

Artikel 5 strookt met de vijfde bouwsteen: kwaliteitsborging, nazorg en behoud. De expliciete toevoeging in het ontwerp komt tegemoet aan noden van bouwheren, ontwerpers en kunstenaars.

Een opdrachtgever wordt al in een vroege fase van een bouwproject verplicht om na te denken over de invulling van de kunstopdracht. Voor aanvang van de bouwwerken worden afspraken vastgelegd in een opdrachtformulering over het kunstbudget, de procedure, de verwachtingen rond duurzame output, de levenscyclus van het kunstwerk en de nazorg.

De eerste zin van artikel 5 creëert opportuniteiten tot verruiming van de mogelijke kunstvormen. De minister refereert aan bouwsteen drie. Niet alleen het gebouw zelf maar ook zijn context, infrastructuur of bredere omgeving komen in aanmerking voor de kunstopdracht. Zo kunnen heel uiteenlopende artistieke interventies ontstaan, van zeer diverse media en in cocreatie met derden, gebruikers of vanuit cross-overs met andere disciplines en domeinen.

Artikel 6

Artikel 6 schetst het professionele begeleidingskader uit de zesde bouwsteen en gaat in op de vraag naar betere begeleiding van opdrachtgevers, ontwerpers en kunstenaars. Die wens kwam ruim aan bod in het evaluatietraject.

Dit artikel biedt de aanzet tot de verdere uitbouw van een eerstelijnsadvies. Het zorgt voor doorstroming van expertise, kennis en informatie ten behoeve van de betrokken actoren om te sensibiliseren en te stimuleren met het oog op zo kwaliteitsvol mogelijke kunstprojecten.

Dit alles bevordert de transparantie van het decreet en de effectiviteit en efficiëntie van de uitvoering.

Artikel 7

Artikel 7 geeft invulling aan de tweede bouwsteen: de actualisering van percentages en schijven. Het ontwerp van decreet moest voorzien in een automatische indexering gelinkt aan de bouwsector met het oog op evolutie in de lijn van de maatschappelijke tendensen.

Bovendien was de expliciete vermelding noodzakelijk dat alle bedragen in het ontwerp van decreet exclusief btw zijn.

Artikelen 8 en 9

Met artikel 8 worden de twee bestaande decreten opgeheven. Artikel 9 omvat de overgangsbepalingen.

Naast de kritische blik die hij verwacht, rekent minister Gatz ook op het inzicht dat dit ontwerp vooruitgang teweegebrengt. Vooraf is uitvoerig met de stakeholders overlegd.

Zelf beoordeelt de minister als belangrijkste doorbraak de toepasbaarheid op meer beleidsdomeinen, en de afgenomen kans op interpretatieverschillen tussen die domeinen.

2. Bespreking

2.1. Jean-Jacques De Gucht

Het voorliggende ontwerp geeft invulling aan een belangrijke taak van de overheid: mensen in contact brengen met kunst. Concreet maakt het de realisatie flexibeler van kunstopdrachten in gebouwen van openbare diensten en daarmee gelijkgestelde diensten, en in door de overheid gesubsidieerde inrichtingen. De verruiming van de mogelijke kunstvormen zorgt voor een betere afstemming op de realiteit.

De SARC noemt het voorbereidende traject voorbeeldig. Het siert de minister en zijn kabinet dat hij voortdurend rekening hield met de actoren en belanghebbenden en met hen het debat is aangegaan.

2.2. Cathy Coudyser

Voor *Cathy Coudyser* is het ontwerp een stap vooruit. Een Percentagedecreet is nog altijd een goede hefboom om kunst door integratie toegankelijker te maken. Wat voorligt, is bovendien een opportuniteit om kansen te bieden aan jonge kunstenaars, en actuele kunstvormen ingang te doen vinden.

De herziening werkt de knelpunten in de oude regeling weg. Alle beleidsdomeinen worden betrokken in het compromis, dat de toepassing ook duidelijker maakt.

Tijdens het lange voorbereidingstraject is kennis verzameld en gezamenlijk nagedacht met betrokkenen binnen en buiten de overheid, maar ook gezocht naar een politiek draagvlak bij andere domeinen dan Cultuur. Cathy Coudyser gaat ervan uit dat in de toepassing het vertrouwen nog zal groeien om de integratie gestalte te geven in de openbare ruimte en de hele omgeving.

Positief is in elk geval de verduidelijking van het toepassingsgebied en het betrekken van alle beleidsdomeinen, ook Onderwijs. Daarbij geldt weliswaar de beperking tot nieuwbouw, maar ook dan is dit ontwerp een belangrijke stap vooruit. Ook langdurig door de overheid gehuurde gebouwen vallen eronder.

Als andere positieve elementen vermeldt het commissielid:

- de verduidelijking van definities en modaliteiten;
- de bijstelling van percentages en bedragen;
- de introductie van een eerlijke verloning voor de kunstenaars;
- de invoering van een begeleidingssysteem.

Voor de N-VA-fractie is het wel een aandachtspunt dat die begeleidingsrol kwaliteitsvol wordt opgenomen, met aandacht voor het hele proces vanaf de start. In die context ziet de spreker een belangrijke rol weggelegd voor de Kunstcel en de Vlaamse Bouwmeester. De eerstgenoemde moet uitgebouwd worden tot kennis-knooppunt voor alle spelers en ervaringen.

Dat twee verschillende ministers bevoegd zijn, is misschien een goede zaak. Het gaat tenslotte om een belang van de hele regering. Hoe meer ministers betrokken zijn, hoe beter voor het draagvlak, oordeelt N-VA.

Voorts dringt Cathy Coudyser aan op de voortzetting van de proefprojecten en op de evaluatie van wat daaruit komt.

Haar fractie wil tegelijk een denkoefening starten over de oprichting van een stimuleringsfonds, al onderstreept het lid meteen dat dit niet gericht is op de vervanging van het Percentagedecreet. In dit verband verdienen de reeds bestaande, klein-

schalige initiatieven van sommige steden en gemeenten opvolging, in het licht van goede praktijken en een eventuele toepassing van de expertise op Vlaams niveau.

2.3. Orry Van de Wauwer

Ook de CD&V-fractie is tevreden met het ontwerp, getuigt *Orry Van de Wauwer*. Het brengt kunst naar de mensen en geeft kunstenaars kansen.

De fractie waardeert eveneens het uitgebreide voorbereidings- en evaluatietraject, vooral in het licht van het noodzakelijke draagvlak. Het gebrek daaraan hypothekeerde tot nu toe immers de naleving in verschillende beleidsdomeinen als Onderwijs, ook al gezien de afwezigheid van sancties. CD&V hoopt dat de positieve adviezen van de verschillende adviesraden een voorbode zijn van een welwillende uitvoering.

De SAR WGG beaamt dat kunst kan bijdragen tot het welbevinden, zeker bij wie zorg behoeft of ondersteuning nodig heeft. De adviesraad betreurt wel dat de overheid de realisatie van de kunstopdrachten niet financieel ondersteunt, terwijl in Zweden en Denemarken wel alternatieve financieringsvormen met een aanvullend fonds bestaan. CD&V vraagt minister Gatz om de praktische haalbaarheid van zoiets te onderzoeken, met de stimuleringsregeling in de mediasector als inspiratiebron.

Uit het SARC-advies onthoudt Orry Van de Wauwer de klemtoon op de ondersteuning van bouwheren, en de stimulering van kwaliteitsvolle trajecten.

Het lid besluit dat zijn fractie de evenwichtsoefening van de minister in de verzoening van de verschillende belangen waardeert.

CD&V steunt de keuzes voor meer flexibiliteit voor de opdrachtgever en meer kwaliteit in de integratieprojecten.

Voorts is de fractie tevreden met de mogelijkheid om per sector regels voor de vaststelling van het kunstbudget uit te werken in functie van de subsidie- en financieringsmechanismen.

Ze is ook blij met de versterking van de begeleidende Kunstcel.

De CD&V-fractie zal het ontwerp goedkeuren.

2.4. Katia Segers

Katia Segers verwacht dat het beleid ernaar streeft om van het buitengewone dat kunst is, iets te maken van elke dag en voor iedereen. Helaas blijft die participatie een uitdaging. Voor het beleid is kunst zichtbaar maken in het straatbeeld een belangrijke manier om die rol te vervullen.

De update van de verouderde regelgeving uit 1986 is dan ook een prima zaak. De sp.a beoordeelt de manier waarop dit is gebeurd vrij gunstig en steunt het ontwerp van decreet.

Zo is het opentrekken naar Onderwijs een heel goede zaak. Nu wordt die uitbreiding inderdaad tot nieuwbouw beperkt, maar op een passend moment zal ook de renovatie van bestaande schoolgebouwen erbij moeten komen.

Terecht worden de laagste bedragen aangepast, waarmee onderbetaling wordt voorkomen.

De aftopping van de hoogste bedragen was een politieke keuze, die Katia Segers liever anders had gezien. De maatregel kwam er op vraag van de zorgsector, maar soms moet men radicaal durven kiezen voor enkele belangrijke werken in plaats van vele kleinere. Juist de grote projecten zijn blijvend en worden collectief erfgoed of mijlpalen. Denk maar aan de schildpad van Jan Fabre.

Het lid suggereert nog om in de volgende regeerperiode na te denken over een beter kader voor de ondersteuning van rotondekunst, die niet is opgenomen in het voorliggende ontwerp. Ook daarin kan de Kunstcel een rol spelen. De begeleidingsrol van de cel is erg belangrijk, net als de bewaking van kwaliteit en diversiteit.

2.5. Bart Caron

Ook Groen steunt het ontwerp van decreet, laat *Bart Caron* weten. Van de bestaande decreten staat de verdienste buiten kijf, maar ze hadden ook gebreken. Heel wat opdrachten haalden niet het verwachte niveau. Hoewel het voorliggende ontwerp die kwaliteit nog niet genoeg garandeert, is het een stap vooruit.

Bart Caron gewaagt van een ontwerp van decreet van het minste kwaad. Het is goed dat de percentages worden vastgelegd, ook al is er sprake van aftopping en ontsnappen grote projecten aan de regel. Het is wat het is.

Het blijft van belang dat er in de publieke ruimte actuele kunst kan komen en dat kunst op die manier voor grote groepen toegankelijk wordt gemaakt. In de zorgsector is daarmee zelfs een element van zorg verbonden.

Ook belangrijk is dat dankzij een dergelijk decreet kunstenaars uitdagende opdrachten kunnen krijgen.

Wel waarschuwt de spreker voor foute verwachtingen ten aanzien van de Kunstcel. Die is immers te klein om alle projecten rechtstreeks te begeleiden. Het zou wel goed zijn dat ze instaat voor overkoepelende opvolging.

Dat een goed integratieproject begeleiding nodig heeft, wil Bart Caron zeker niet ontkennen. De opdracht vergt een actieve betrokkenheid van bewoners en omwonenden, die immers moeten worden geholpen om ook – de minder evidente – abstracte en moeilijke hedendaagse kunstvormen te omarmen. De spreker suggereert parallel met het decreet een regeling om begeleiding op de vloer te stimuleren. Die opdracht kan dan aan Kunstenpunt of particuliere organisaties worden toevertrouwd. Uit de publicaties van de Bouwmeester bleken de best ondersteunde projecten ook de interessantste, zowel artistiek als maatschappelijk.

Wat het stimuleringsfonds betreft, pleit Bart Caron om kunstintegratie niet op te dringen aan voorzieningen die daarin geen zin hebben, maar de middelen te verzamelen voor projecten die wel mogelijk zijn en opdrachtgevers die wel zin hebben. Zoiets werkt beter dan versnippering. Een dergelijke aanpak mag men al afdoen als een afkoopsom voor wie onwillig is, maar leidt ook tot betere kunst op een hoger niveau. Het lid betreurt dat men die kans heeft laten liggen.

Tot slot hoopt Bart Caron dat de verbreding naar onder meer Onderwijs gerespecteerd wordt, anders dan het vroegere gedoogbeleid tegenover overheidssectoren die aan de regeling ontsnapten. Ook nu is er immers geen sprake van handhaving of sancties. Hij maakt zich zorgen dat het afdwingen niet zo gemakkelijk zal lopen, en betreurt dat Wegen en Verkeer eens te meer ontsnapt, net als bij het archeologische vooronderzoek. Ook voor een aantal rotondes had een stimuleringsfonds een uitkomst kunnen bieden.

2.6. Minister Sven Gatz

Minister *Sven Gatz* erkent dat het ontwerp niet perfect is, maar vindt het wel goed. Hij stelt vast dat iedereen het eens is over de noodzaak van de modernisering van de bestaande regeling. Tegen een aanvullend fonds is hij op zich niet gekant, maar nu wilde hij in de eerste plaats het goede en verworven idee van de percentages behouden. Dat neemt niet weg dat later nog een aanvulling kan worden overwogen, mocht over enkele jaren dergelijke versterking nodig blijken.

De bekritiseerde bijdrage van sommige sectoren en de aftopping vormen samen met de basisvergoeding voor de kunstenaar het resultaat van een afweging. Geen enkele minister wijst de basisprincipes af, maar de vraag is natuurlijk hoe ver iedereen kan en wil gaan in zijn steun.

De echte kracht van het ontwerp vat hij samen in drie elementen.

Ten eerste is er meer zorg voor de kwaliteit, omdat men al vroeger start, wat de kans op een geslaagde integratie vergroot. Ook de verdere begeleiding is doordachter, al erkent de minister dat ooit de vraag aan de orde zal zijn of die sterk genoeg is uitgebouwd. Voorts wordt ook de nazorg meer in rekening gebracht.

Ten tweede zullen de middelen die vandaag naar kunst in opdracht gaan, in de toekomst gehandhaafd blijven.

Ten derde is er de uitbreiding naar andere sectoren, al vragen sommige commissieleden dat die nog nadrukkelijker wordt. Onderwijs en Sport zijn in elk geval definitief aan boord.

Minister Gatz stelt voor om die sterke punten op hun merites te beoordelen en pas dan te discussiëren over bijstellingen of een begeleidend fonds.

II. Artikelsgewijze bespreking

Artikelen 1 tot en met 8

De artikelen 1 tot en met 8 worden eenparig aangenomen met 10 stemmen.

Artikel 9

Amendement nr. 1, voorgesteld door Bart Caron, Jean-Jacques De Gucht, Cathy Coudyser, Orry Van de Wauwer en Katia Segers, strekt ertoe artikel 9 te wijzigen.

Het betreft de vervanging van de niet meer actuele term 'bouwvergunning' door 'omgevingsvergunning', licht *Bart Caron* toe.

Minister *Sven Gatz* dankt de commissievoorzitter voor zijn correctie te elfder ure. Men spreekt inderdaad niet meer van een bouw- maar van een omgevingsvergunning.

Amendement nr. 1 wordt eenparig aangenomen met 10 stemmen.

Het aldus geamendeerde artikel 9 wordt eenparig aangenomen met 10 stemmen.

III. Eindstemming

Het ontwerp van decreet wordt eenparig aangenomen met 10 stemmen.

Bart CARON,
voorzitter

Katia SEGERS
Cathy COUDYSER,
verslaggevers

Gebruikte afkortingen

btw	belasting over de toegevoegde waarde
pps	publiek-private samenwerking
SARC	Strategische Adviesraad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media (= Raad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media)
SAR WGG	Strategische Adviesraad voor het Welzijns-, Gezondheids- en Gezinsbeleid
VDAB	Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding

TEKST AANGENOMEN DOOR DE COMMISSIE

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschaps- en gewestaangelegenheid.

Art. 2. In dit decreet wordt verstaan onder:

- 1° Kunst in Opdracht: de professionele omkadering ter ondersteuning van het proces dat een opdrachtgever start om een kunstopdracht te realiseren;
- 2° kunstopdracht: de realisatie van een kunstwerk op verzoek van een opdrachtgever voor een specifieke context door een levende kunstenaar met een professionele kunstpraktijk.

Art. 3. §1. De rechtspersoon moet een bepaald percentage van de bouwkosten besteden aan de financiering van kunstopdrachten volgens de hiernavolgende schaal:

- 1° 1,5% voor de schijf die lager is dan of gelijk is aan 1.000.000 euro;
- 2° 1% voor de schijf die hoger is dan 1.000.000 euro en lager is dan of gelijk is aan 3.000.000 euro;
- 3° 0,5% voor de schijf die hoger is dan 3.000.000 euro en lager is dan of gelijk is aan 100.000.000 euro;
- 4° 0,25% voor de schijf die hoger is dan 100.000.000 euro.

Het eerste lid is van toepassing op:

- 1° iedere publieke rechtspersoon die geheel ten laste van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest een gebouw opricht, transformeert of herbestemt;
- 2° iedere publieke of private rechtspersoon die vanaf een subsidie van 30% van de bouwkost, in de vorm van een eenmalige of recurrente uitbetaling, ten laste van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest een gebouw opricht, transformeert of herbestemt, met uitzondering wanneer de kostprijs van de infrastructuur wordt verrekend aan de gebruiker;
- 3° iedere publieke of private rechtspersoon die voor een langdurige terbeschikkingstelling van een gebouw dat in overleg met de rechtspersoon wordt opgericht, getransformeerd of herbestemd een vergoeding ten laste van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest ontvangt.

In afwijking van het tweede lid geldt voor de beleidsdomeinen Onderwijs en Sport de verplichting van het eerste lid enkel voor gebouwen waar voor de oprichting, transformatie of herbestemming de onderwijsfunctie of sportfunctie niet aanwezig was.

Het eerste lid is niet van toepassing wanneer de bouwkosten maximaal 500.000 euro bedragen. Het is eveneens niet van toepassing wanneer het gebouw enkel toegankelijk is voor overheidspersoneel of een louter privaat gebruik kent.

§2. Voor de berekening van de 30% subsidie als vermeld in paragraaf 1, tweede lid, 2°, worden de premies en subsidies die toegekend zijn volgens de onroerend-erfgoedregelgeving, niet in rekening gebracht om het aandeel ten laste van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest te bepalen.

§3. De Vlaamse Regering kan in het kader van Kunst in Opdracht per sector in functie van de gehanteerde financierings- en subsidiemechanismen regels uitwerken om het kunstbudget vast te stellen.

Art. 4. Iedere rechtspersoon als vermeld in artikel 3, §1, tweede lid, kan in het kader van een masterplan of meerjarenplan de middelen van afzonderlijke kunstopdrachten bundelen teneinde deze te besteden binnen een vooraf bepaalde termijn die uiterlijk afloopt als de uitvoering van het masterplan of meerjarenplan beëindigd is. In dat geval zullen deze rechtspersonen in de documenten verbonden

aan de realisatie van een masterplan of meerjarenplan garanderen dat de gebundelde middelen besteed worden aan Kunst in Opdracht.

Art. 5. De kunstopdracht wordt specifiek voor de context, het publiek toegankelijk gebouw, de infrastructuur of de omgeving geconcipteerd. Voor de start van de bouwwerken worden door iedere rechtspersoon als vermeld in artikel 3, §1, tweede lid, de volgende elementen in het kader van Kunst in Opdracht in de documenten, verbonden aan het bouwproject, opgenomen:

- 1° het kunstbudget;
- 2° de werkwijze en de samenwerkingsverbanden voor de kunstopdracht;
- 3° de verwachtingen over de duurzame output op de locatie;
- 4° de levenscyclus van het kunstwerk;
- 5° de nazorg.

Art. 6. De Vlaamse Regering zorgt voor de expertiseopbouw, de kennis- en informatiedeling en de uitbouw van samenwerkingsverbanden voor de ondersteuning van de activiteiten op het vlak van Kunst in Opdracht.

Art. 7. Op de bedragen, vermeld in dit decreet, is de ABEX-index van toepassing.

Alle bedragen, vermeld in dit decreet, zijn exclusief de belasting over de toegevoegde waarde.

Art. 8. De volgende regelingen worden opgeheven:

- 1° het decreet van 23 december 1986 houdende integratie van kunstwerken in gebouwen van openbare diensten en daarmee gelijkgestelde diensten en van door de overheid gesubsidieerde inrichtingen, verenigingen en instellingen die tot de Vlaamse Gemeenschap behoren, gewijzigd bij het decreet van 12 mei 1998;
- 2° het decreet van 23 december 1986 houdende integratie van kunstwerken in gebouwen van openbare diensten en daarmee gelijkgestelde diensten en van door de overheid gesubsidieerde inrichtingen, verenigingen en instellingen die tot het Vlaams Gewest behoren, gewijzigd bij het decreet van 12 mei 1998.

Art. 9. Dit decreet is van toepassing op de bouwwerken waarvoor een aanvraag tot omgevingsvergunning is ingediend vanaf de datum van de inwerkingtreding ervan.

De decreten, vermeld in artikel 8, blijven van toepassing op de bouwwerken waarvoor de aanvraag tot bouwvergunning is ingediend vóór de datum van de inwerkingtreding van dit decreet.